

V Praze dne 27. června 2016

Vaše Excellence, vážený pane velvyslanče,

rád bych Vám poděkoval za podnětný dopis ze 16. června tohoto roku, v němž vyjadřujete své překvapení z toho, že jsem se zmínil o arménské genocidě ve svém dopise, který jsem 9.6. t.r. adresoval českému a arménskému prezidentovi.

Jak si zajisté, Vaše Excellence, jako erudovaný diplomat všímáte, na rozdíl od Vašeho dopisu nepoužívám sousloví arménská genocida v uvozovkách, snad abych tím vyjádřil své přesvědčení, že k podobnému aktu skutečně kdysi došlo. Ano, je to, jak sám uvádíte, velmi závažný čin. Necítím se však být oklamán, dovolte citaci z Vašeho dopisu „arménskou černou propagandou“. Věřte mi, že mám dostatek historických zdrojů i rozumu, abych dokázal mít své přesvědčení o celé události a připojil se tak k papeži Františkovi, který při své nynější návštěvě Arménie používá naprosto stejné výrazivo jako já.

Díky za informaci, že genocida je jasně právnicky definovaná od 9. 12. 1948, že Konvence jí definující není retroaktivní a že zločin genocidy musí být podle Konvence stanoven kompetentním mezinárodním soudem. Aristotelská logika mne inspiruje k otázce, zda před tím, než mezinárodní orgány definovaly např. rodinu žádné rodiny v dějinách neexistovaly, zda před tím, než ženevské konvence definovaly válku, žádné války nebyly? Platí to i v opačném sledu – válka, tragédie a zločin zůstanou válkou, tragédií a zločinem, byť v době jejich konání neexistovala žádná mezinárodně přijatá definice.

Dosud jsem se domníval, že velvyslanec té které země vyjadřuje názor nikoli svůj, ale názor své země, diplomacie, vlády a prezidenta. Zřejmě však došlo k určitému posunu za dobu dvou let, kdy jsem 23. 4. 2014 dostal od Vašeho předchůdce, pana velvyslance Cihada Erginaye dopis s poselstvím tehdejšího premiéra, dnes prezidenta Vaší země, Jeho Excellence p. T. Erdogana. V tomto poselství byly reflektovány události roku 1915 podstatně diplomatictější přístupem, než je tomu ve Vašem nynějším listu. Nynější prezident p. T. Erdogan tehdy psal o Turcích, Kurdech, Arabech, Arménech a dalších národnostech, které se ocitly v nelehké válečné situaci a nesly na sobě tíhu války a doby. Nelidské zacházení pak přisuzuje válečným poměrům a vyjadřuje nad ním lítost.

Současný papež František při své návštěvě Arménie vyzval Armény a Turky ke smíření. Hovoříte o dialogu, kterého jsem sám stoupencem. Nicméně – vyjadřujete-li překvapení nad mými slovy- i já bych rád vyjádřil překvapení nad Vaším postojem, kdy uvádíte, že „Arménská tvrzení, že události z roku 1915 jsou „genocidou“, jsou velkou lží vytvořenou arménským propagandistickým vyprávěním. Tváří v tvář vražedným útokům arménských banditů vyzbrojených carským Ruskem tehdejší osmanská vláda musela přijmout nezbytná národně- bezpečnostní opatření, aby ochránila své další občany, jakož i teritoriální celistvost.“ Budu vděčný, pokud přijmete moji odpověď na Váš

dopis, Vaše Excelence, jako pokus o dialog, námět k přemýšlení a přinejmenším jako snahu o návrat ke vstřícnějšímu postoji, který měl Váš současný prezident před dvěma roky.

Žehnám Vám i celé Vaší rodině a zůstávám v úctě

ThLic. Dominik kardinál Duka OP
arcibiskup pražský, primas český
a předseda České biskupské konference

Jeho Excelence
Ahmet Necati Bigalı
Velvyslanec Turecké republiky
Velvyslanectví Turecké republiky
Na Ořechovce 69
162 00 Praha-6